

سیرهٔ پیامبر خاتم صلی الله علیه و آله و سلم

فارسی - عربی

محمدی ای شری

جلد دوم

مترجم

عبد الهادی سعودی

با همکاری

جمعی از پژوهشگران

سرشناسه: محمدی ری شهری، محمد، ۱۳۲۵ -

عنوان و نام پدید آور: سیره پیامبر خاتم(ص) «فارسی - عربی» / محمد محمدی ری شهری؛

با همکاری گروهی از پژوهشگران، مترجم عبدالهادی مسعودی

مشخصات نشر: قم: موسسه علمی فرهنگی دارالحدیث، سازمان چاپ و نشر، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۷ ج.

ISBN(set): 978 - 964 - 493 - 843 - 6

ISBN: 978 - 964 - 493 - 845 - 0

وضعیت فهرست نویسی: ایپا

یادداشت: کت نامه.

موضوع: محدوده: پیوسته، لام، ۵۳ قبل از هجرت - ۱۱ ق. - سرگذشتنامه

موضوع: محدوده(ص)، ۵۳ راسل، ۵۳ قبل از هجرت - ۱۱ ق. - اخلاق

موضوع: سنت نبوی

موضوع: اخلاق اسلامی

شناسه افزوده: مسعودی، عبدالهادی، ۱۳۴۳ - ج.

شناسه افزوده: دارالحدیث، پژوهشکده علوم و معارف حدیث، ۲۶۰.

رده بندی کنگره: ۱۳۹۴ س۹ ۳۶۴/م۲۲/۹ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۳

شماره کتابشناسی ملی: ۳۹۴۳۶۲۷

سیره پیامبر خاتم ﷺ (فارسی - عربی) / ج ۲

محمد محمدی ری شهری

مترجم: عبد الهادی مسعودی

با همکاری: گروهی از پژوهشگران

ارزیاب علمی: سید محمد کاظم طباطبایی

تکمیل تحقیق، اعراب‌گذاری و بازبینی ترجمه: رسول افقی

اخذ روایات: مجتبی فرجی

پژوهشکده علوم و معارف حدیث: ۲۶۰

همکاران:

تحقیق و تکمیل مصدربی و مقابله با مصادر: رضا بیرانوند، علی عظیمی، حسین محققیان، علی حجیمی، محمود

طرازکوهی، محمد رضا آرمیون

کنترل مصداقی: محمد مهدی احسانی فر

نقد علمی: سید مسجیدی

بازبینی: سید مجتبی غیوری

همکاران دیگر:

سرپرستار فارسی: علی خدایاراده

ویراستار فارسی: مهدی زاده اشعری

سرپرستار عربی: حسین فتح

شرح لغات و ویراستاری عربی: علانصا (حمید اوی)

فهرست‌ساز: علی اصغر دریاب

نمونه خوان عربی: محمد علی دباغی، عبدالکریم نفور، رعد بهبهانی

نمونه خوان فارسی: علینقی نگران، محمود علی، سید هاشم شهرستانی

صفحه‌آرا: سید علی موسوی کیا

حروفچین: حسین افخمیان، علی اصغر دریاب

خوش‌نویس: حسن فرزادنگان

مدیر آماده‌سازی: محمد باقر نجفی

ناشر: سازمان چاپ و نشر دارالحدیث

چاپ: اول / ۱۳۹۴

چاپخانه: دارالحدیث

شمارگان: ۵۰۰

سازمان چاپ‌ناشر

دفتر مرکزی: قم، میدان شهید، خیابان معلم، پلاک ۱۲۵ تلفن: ۳۷۷۴۰۵۲۳ - ۰۲۵ / فکس: ۳۷۷۴۰۵۷۱ - ۰۲۵ /

ص.ب ۴۴۶۸ / ۳۷۱۸۵

نمایشگاه دائمی علوم حدیث (قم، خیابان معلم) تلفن: ۳۷۷۴۰۵۴۵ - ۰۲۵ / فروشگاه شماره «۲» (قم، خیابان معلم،

مجمع ناشران، طبقه همکف پلاک ۲۹) تلفن: ۳۷۸۴۲۳۰۹ - ۰۲۵ / ۳۷۸۴۲۳۱۰ - ۰۲۵

فروشگاه شماره «۳» (شهر ری، حرم حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام درب شرقی ۷) تلفن: ۵۵۹۵۲۸۶۲ - ۰۲۱

فروشگاه شماره «۴» (شهر ری، حرم حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام درب جنوبی) تلفن: ۵۱۲۲۴۴۹۳ - ۰۲۱

<http://darulhadith.ir>

ISBN(set): 978 - 964 - 493 - 843 - 6

darulhadith.20@gmail.com

ISBN: 978 - 964 - 493 - 845 - 0

«کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.»

فهرست اجمالی

۷	فصل چهاردهم: مهربانی و دلسوزی پیامبر ﷺ
۵۱	فصل پانزدهم: مدارای پیامبر ﷺ
۸۷	فصل شانزدهم: گذشت پیامبر ﷺ
۱۰۴	تبیین گذشت پیامبر ﷺ، در غیر حدود شرعی
۱۰۷	فصل هفدهم: فادای پیامبر ﷺ
۱۲۱	فصل هجدهم: جنش و کرم پیامبر ﷺ
۱۵۳	فصل نوزدهم: آثار پیامبر ﷺ
۱۵۹	فصل بیستم: دادگری پیامبر ﷺ
۱۷۹	فصل بیست و یکم: جوامع الایمائی و علاقی پیامبر ﷺ

بخش سوم: سیره فردی پیامبر ﷺ

۲۱۷	فصل یکم: سیره پیامبر ﷺ در رعایت امور دنیا
۲۴۱	فصل دوم: سیره پیامبر ﷺ در پوشیدن لباس
۲۵۳	تبیین گزارش های مرتبط با جنس جامه پیامبر ﷺ
۲۶۵	سخنی درباره رنگ جامه پیامبر ﷺ
۲۹۵	تبیین سیره پیامبر ﷺ و اهل بیت ﷺ در انتخاب لباس
۳۲۷	تبیین سیره نبوی در پوشش احرام
۳۳۲	سخنی درباره کفن پیامبر ﷺ
۳۴۹	فصل سوم: سیره پیامبر ﷺ در خانه و وسایل آن
۳۷۹	فصل چهارم: سیره پیامبر ﷺ در آراستگی
۳۹۳	سخنی درباره موی سر پیامبر ﷺ
۴۴۴	تبیین چگونگی استفاده پیامبر ﷺ از انگشتر
۴۴۷	فصل پنجم: سیره پیامبر ﷺ در خوردن
۴۹۰	سخنی درباره غذا خوردن با سه انگشت

الفصل الرابع عشر

رَحْمَةُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَرَأْفَتُهُ

١ / ١٤

رَحْمَةُ لِلْعَالَمِينَ

الكتاب

﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾^١

الحديث

٥٨٧. رسول الله ﷺ: إِنَّ اللَّهَ يَبْعَثُنِي رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ^٢.
٥٨٨. عنه ﷺ: سَمَّيَنِي اللَّهُ مِنْ قَوْي عَرْشِهِ عَشْرَةَ أَسْمَاءً... وَبَعَلَنِي رَسُولَ الرَّحْمَةِ^٣.
٥٨٩. عنه ﷺ: إِنَّ اللَّهَ يَبْعَثُنِي بِالرَّحْمَةِ لَا بِالْعُقُوبِ^٤.

١. الأنبياء: ١٠٧.

٢. الكافي: ج ٦ ص ٣٩٦ ح ١ عن أبي الربيع الشامي عن الإمام الصادق ﷺ، الأمالي للصدوق: ص ٥٠٢ ح ٦٨٨ عن محمد بن مسلم الثقفي عن الإمام الصادق ﷺ عنه ﷺ، بحار الأنوار: ج ٧٩ ص ١٢٦ ح ٤: مسند ابن حنبل: ج ٨ ص ٣٠٧ ح ٢٢٣٧٠، المعجم الكبير: ج ٨ ص ١٩٧ ح ٧٨٠٣ كلاهما عن أبي أسامة، شعب الإيمان: ج ٥ ص ٢٤٣ ح ٦٥٢٩ عن أنس بزيادة «هدى» قبل «رحمة»، كنز العمال: ج ١١ ص ٤٤٣ ح ٣٢٠٨٩.
٣. الخصال: ص ٤٢٥ ح ١، معاني الأخبار: ص ٥١ ح ١، علل الشرائع: ص ١٢٨ ح ٣ كلها عن جابر بن عبد الله، بحار الأنوار: ج ١٦ ص ٩٢ ح ٢٧.
٤. الكافي: ج ٢ ص ١٥٩ ح ٨، مشكاة الأنوار: ص ٢٧٨ ح ٨٣٦ كلاهما عن معمر بن خلاد عن الإمام الرضا ﷺ: بحار الأنوار: ج ٧٤ ص ٤٧ ح ٨.

فهرست تفصیلی

۷	فصل چهارم: م: ربانی و دلسوزی پیامبر ﷺ
۷	۱/۱۴ مهری برای - انسان
۱۱	۲/۱۴ دلسوز - منان - مهربان با آنان
۱۳	۳/۱۴ مهربان‌ترین، - از نرین - مهربورترین مردم
۱۵	۴/۱۴ مهرورزی پیامبر ﷺ به دشمن
۲۳	۵/۱۴ مهربانی پیامبر ﷺ با چارپایا،
۲۷	۶/۱۴ حکایت‌هایی از مهربانی پیامبر ﷺ
۴۹	۷/۱۴ خاندان پیامبر ﷺ، خاندان مهربانی اند
۵۱	فصل پانزدهم: مدارای پیامبر ﷺ
۵۱	۱/۱۵ فرمان‌برداری از خدا در مدارا
۵۵	۲/۱۵ نرم‌خوترین مردم
۵۷	۳/۱۵ مدارا با دشمنان
۷۳	۴/۱۵ مدارا با بدکاران
۷۷	۵/۱۵ مدارا با منافقان
۸۱	۶/۱۵ مدارا با نابخردان
۸۷	فصل شانزدهم: گذشت پیامبر ﷺ
۸۷	۱/۱۶ فرمان‌برداری از خدا در «گذشت کردن»
۹۱	۲/۱۶ بدی را با بدی پاسخ نمی‌داد
۹۳	۳/۱۶ گذشت پیامبر ﷺ در فتح مکه

..... ۵۱۴	سیره پیامبر خاتم / ج ۲
..... ۹۷	۴ / ۱۶ حکایت‌هایی از گذشت پیامبر ﷺ
..... ۱۰۳	۵ / ۱۶ گذشت پیامبر ﷺ در غیر حدود شرعی
..... ۱۰۴	تبیین گذشت پیامبر ﷺ، در غیر حدود شرعی
..... ۱۰۷	فصل هفدهم: وفاداری پیامبر ﷺ
..... ۱۰۷	۱ / ۱۷ وفادارترین مردم
..... ۱۰۷	۲ / ۱۷ وفاداری، سیره پیامبر ﷺ و خاندانش
..... ۱۰۷	۳ / ۱۷ وفاداری پیامبر ﷺ به پیمان یا مشرکان
..... ۱۱۷	۴ / ۱۷ حکایت‌هایی از وفاداری پیامبر ﷺ
..... ۱۲۱	فصل هجدهم: بخشش و کرم پیامبر ﷺ
..... ۱۲۱	۱ / ۱۸ سخاوت، منش پیامبر ﷺ و خاندانش
..... ۱۲۳	۲ / ۱۸ بخشنده بین فدا و...
..... ۱۲۹	۳ / ۱۸ سیره پیامبر ﷺ در بخشش و سخاوت
..... ۱۳۱	۴ / ۱۸ عطا کردن با دست خود
..... ۱۳۳	۵ / ۱۸ بخشش پیامبر ﷺ در ماه رمضان
..... ۱۳۳	۶ / ۱۸ عطا کردن هر چه از او می‌خواستند
..... ۱۳۷	۷ / ۱۸ پیامبر ﷺ به هیچ درخواستی «نه» نمی‌گفت
..... ۱۳۹	۸ / ۱۸ حکایت‌هایی از بخشش و سخاوت و کرم پیامبر ﷺ
..... ۱۴۹	۹ / ۱۸ پناه بردن پیامبر ﷺ به خدا از بخل
..... ۱۵۱	۱۰ / ۱۸ نیکی پیامبر ﷺ ناسپاسی می‌شد
..... ۱۵۳	فصل نوزدهم: ایثار پیامبر ﷺ
..... ۱۵۳	۱ / ۱۹ آزموده شدن پیامبر ﷺ با ایثار
..... ۱۵۳	۲ / ۱۹ مقدم داشتن مردم بر خود
..... ۱۵۵	۳ / ۱۹ پیش انداختن خود و خانواده‌اش در گرفتاری‌ها
..... ۱۵۷	۴ / ۱۹ پرهیز از کوچک‌ترین امتیاز
..... ۱۵۹	فصل بیستم: دادگری پیامبر ﷺ
..... ۱۵۹	۱ / ۲۰ فرمان‌برداری از خدا در «عدالت»

۲/۲۰	عدالت پیامبر ﷺ در سخن گفتن	۱۶۵
۳/۲۰	عدالت پیامبر ﷺ در حکم کردن	۱۶۵
۴/۲۰	عدالت پیامبر ﷺ در نگرستن به یاران	۱۶۵
۵/۲۰	عدالت پیامبر ﷺ در گواهی دادن	۱۶۷
۶/۲۰	حکایت‌هایی از عدالت پیامبر ﷺ	۱۶۷
۷/۲۰	اگر من عدالت نورزم، چه کسی عدالت بورزد؟	۱۷۳
	فصل بیست یکم: جوامع والایی‌های اخلاقی پیامبر ﷺ	۱۷۹
۲۱/	سفارش‌های اخلاقی خداوند به پیامبر ﷺ	۱۷۹
۲/۲۱	والایی‌های اخلاقی پیامبر ﷺ از زبان خودش	۱۸۵
۳/۲۱	والایی‌های اخلاقی پیامبر ﷺ از زبان امام علی ع	۱۸۹
۴/۲۱	والایی‌های اخلاقی پیامبر ﷺ از زبان امام صادق ع	۱۹۹
۵/۲۱	والایی‌های اخلاقی پیامبر ﷺ در حدیث ابن ابی‌هاله	۲۰۳

بخش سوم: سیره فردی پیامبر ﷺ

	فصل یکم: سیره پیامبر ﷺ در رعایت امور بهداشتی	۲۱۷
۱/۱	رعایت نظافت	۲۱۷
۲/۱	ترغیب به نظافت	۲۱۷
۳/۱	نظافت دهان	۲۱۹
	الف - مسواک زدن	۲۱۹
	ب - چگونگی مسواک زدن	۲۲۵
	ج - خلال کردن	۲۲۵
	د - آب را به دهان و بینی کشیدن	۲۲۷
۴/۱	پاکیزگی لباس	۲۲۷
۵/۱	ترغیب به پاکیزه کردن لباس	۲۲۹
۶/۱	اهمیت دادن به تمیزی ظرف	۲۳۱
۷/۱	سریوش گذاشتن بر ظرف	۲۳۱

۳۶۱	۳/۳ وسایل خانه پیامبر ﷺ
۳۶۱	الف - تخت
۳۶۳	ب - بالش
۳۶۵	ج - بستر
۳۶۹	د - ملحفه
۳۶۹	هـ - ظرف شست و شو
۳۶۹	و - کاسه
۳۷۱	ز - ظرف آبخوری
۳۷۳	۴/ حیوانات خانگی پیامبر ﷺ
۳۷۳	الف - گوسفند
۳۷۳	ب - خروار
۳۷۵	ج - کبوتر
۳۷۵	۵/۳ گوناگون
۳۷۹	فصل چهارم: سیره پیامبر ﷺ در آراستگی
۳۷۹	۱/۴ خودآرایی برای یارانش
۳۸۱	۲/۴ وسایل آراستن پیامبر ﷺ
۳۸۳	۳/۴ فرمان پیامبر ﷺ به آراستن خود
۳۸۵	۴/۴ دعای پیامبر ﷺ هنگام نگاه به آینه
۳۸۵	۵/۴ چگونگی موی سر پیامبر ﷺ
۳۹۳	سختی در باره موی سر پیامبر ﷺ
۳۹۷	۶/۴ چگونگی ریش پیامبر ﷺ
۳۹۹	۷/۴ چگونگی موی پشت لب (سبیل) پیامبر ﷺ
۳۹۹	۸/۴ باز کردن موی سر
۴۰۳	۹/۴ روغن زدن
۴۰۵	۱۰/۴ خضاب کردن
۴۱۱	۱۱/۴ سرمه کشیدن

۱۲/۴ عطر زدن ۴۱۵

الف - چیزی از بوی پیامبر ﷺ خوش بو تر نبود ۴۱۵

ب - پیامبر ﷺ از بوی عطرش شناخته می شد ۴۱۵

ج - خوش بو کردن با مشک و عنبر و غالیه ۴۱۹

د - همه گونه عطری می زد ۴۲۱

ه - عطر: محبوب ترین هدیه نزد پیامبر ﷺ ۴۲۳

و - هر بنه فراوان پیامبر ﷺ برای عطر ۴۲۳

ز - روزی عطر زدن پیامبر ﷺ ۴۲۵

ح - بخور دادن از خوش بو ۴۲۷

ط - خوش آمدن پیامبر ﷺ از بوهای خوش ۴۲۷

ی - ناخوش داشتن برای آزار دهند ۴۲۷

ک - نکوهش عطر زدن ۴۲۹

ل - دعای پیامبر ﷺ هنگام عطر زدن ۴۲۹

م - محبوب ترین گل های خوش بو نزد پیامبر ﷺ ۴۳۱

۱۳/۴ انگشتر به دست کردن ۴۳۱

الف - انگشتر به دست راست کردن پیامبر ﷺ ۴۳۱

ب - انگشتر به انگشت کوچک کردن ۴۳۳

ج - نقش انگشتر پیامبر ﷺ ۴۳۵

د - نگرستن پیامبر ﷺ به نگین انگشترش ۴۳۹

ه - جنس انگشتر پیامبر ﷺ ۴۳۹

و - بیرون آوردن انگشتر، هنگام قضای حاجت ۴۴۱

ز - گوناگون ۴۴۳

تبیین چگونگی استفاده پیامبر ﷺ از انگشتر ۴۴۴

فصل پنجم: سیره پیامبر ﷺ در خوردن ۴۴۷

۱/۵ بستنده کردن به کمترین مقدار نیاز ۴۴۷

الف - خوراک پیامبر ﷺ و خانواده اش ۴۴۷

- ب- شب‌های پی در پی گرسنه به سر بردن پیامبر ﷺ و خانواده‌اش ۴۵۵
- ج- شکایت نکردن پیامبر ﷺ از تشنگی و گرسنگی ۴۵۹
- د- سیر نخوردن سه روز پیاپی، از نان گندم و جو ۴۵۹
- ه- نهی پیامبر ﷺ از انداختن غذا ۴۶۵
- و- گرسنه از دنیا رفتن پیامبر ﷺ ۴۶۵
- ۲/۵ چگونگی غذا خوردن پیامبر ﷺ ۴۷۳
- الف- در آوردن کفش ۴۷۳
- ب- فرستادن ۴۷۳
- ج- آغاز کردن غذا با «بسم الله» و دعا ۴۷۷
- د- حمد خدا در میانه غذا ۴۸۱
- ه- پاست را دست خوردن ۴۸۱
- و- غذا خوردن به آرامی ۴۸۵
- ز- کلیات آداب غذا خوردن ۴۸۵
- سخنی در باره غذا خوردن با سه انگشت ۴۹۰
- ۳/۵ پرهیزهای غذایی پیامبر ﷺ ۴۹۳
- الف- خوردن، پیش از گرسنه شدن و تاسرز سیری ۴۹۳
- ب- نکوهش غذا ۴۹۳
- ج- تنها غذا خوردن ۴۹۵
- د- خوردن غذای داغ ۴۹۵
- ه- خوردن خوراک و نوشیدنی نازپروردگان ۴۹۷
- و- شبیه شدن به مستکبران و نازپروردگان ۵۰۱
- ز- اسراف کردن ۵۰۱
- ح- خوردن چیزهایی که بوی آزار دهنده دارند ۵۰۳
- ط- از دو خورش در یک وعده خوردن ۵۰۵
- ی- دیدن در خوراک و فوت کردن در ظرف ۵۰۷
- ک- خوردن با دست چپ ۵۰۹
- ل- آب نوشیدن روی گوشت ۵۱۱
- م- گوناگون ۵۱۱